

43 år bakom ratten tog Agne 46 varv runt jorden

Foto: Ingrid Wall

184 700 mil har det blivit hittills med skolbussen och Agne Karlsson hinner med en del till innan pensionen väntar i juni. Att han är populär vittnar inte minst alla porträtten ovanför vindrutan om.

Sedan 1962 har Agne Karlsson kört skolbuss i de östra delarna av Trelleborg. Nu bussar han tredje generationen i vissa familjer! Hittills har han hunnit med nära 185 000 mil, vilket motsvarar 46 varv runt jorden. Fyra bussar har han hunnit

med. Men nu är det slut, när Den blomstertid är färdigsjungen i juni, då går Agne i pension. Då byter han ut bussens hästkrafter mot motorcykelns.

Sidorna 6-7

Med rötter i två länder

Sidan 8

Tjejerna tar ton

Sidan 10

Här föds vårens rabatter

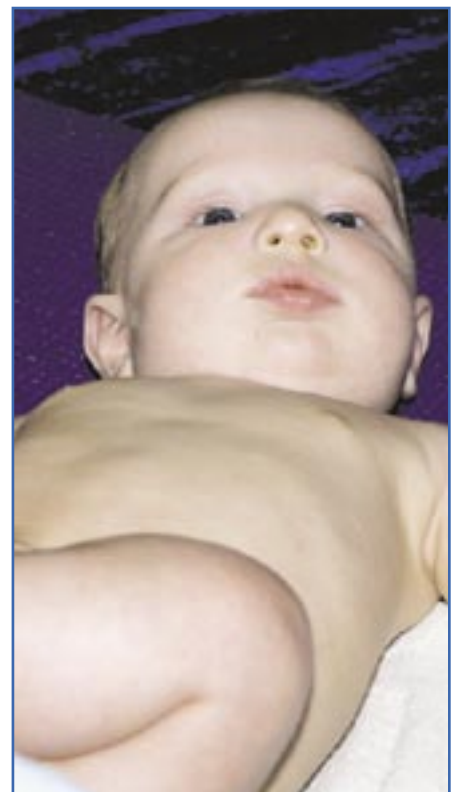
Trots att det är vinter utanför så spirar det gröna i kommunens drivhus. Om några månader ska bland annat 60 000 penseer pryda stadens rabatter och planteringar.

Sidan 5

Mysig massage för minstingar

Varje torsdag samlas en grupp mammor och minstingar till veckans mysigaste stund på Familjecentrat Backafall – babymassagen. Lille Rasmus är en av njutarna.

Sidan 9

Den viktiga sysselsättningsfrågan

Årets första nummer av Vårt Trelleborg innehåller som vanligt ett mycket brett och varierande spektrum av olika verksamheter och aktiviteter inom kommunen.

För oss som arbetar inom kommunen är det viktigt att hela tiden söka nya vägar för att bli allt bättre på att utveckla Trelleborg och uppfylla kommuninvånarnas behov och önskemål. Framgången i detta arbete beror till största delen på oss själva, men självklart ingår vi även i en helhet och en ekonomisk omgivning som vi är beroende av och som styr våra förutsättningar. Det finns därför ett antal önskvärda positiva faktorer som man hoppas verkligen slår in under år 2005.

Enligt de senaste ekonomiska prognoserna ser det ut som om industrikonjunkturen framöver kommer att ytterligare förbättras. Trots en viss besvikelse över utfallet under slutet av 2004 är industriföretagen optimistiska inför första kvartalet 2005. Ordertillväxten väntas bli god och även produktionsvolymen beräknas öka. Den snabba tillväxten inom industrin har emellertid hittills skett genom i första hand ökad medelarbetstid och produktivitet, inte genom högre sysselsättning. Varslen inom industrin är fortfarande alltför många och någon riktig ljusning är inte i sikte.

Färska uppgifter visar också att utflyttningen av verksamheter

utomlands ökar. Något bättre ser det ut inom byggbranschen, handeln och tjänstesektorerna, där sysselsättningen förväntas öka något under början av året.

Totalt sett är just sysselsättningen en av de faktorer som kommer att betyda mest för utvecklingen i Sverige och bland landets kommuner under 2005. Det fulla genomslaget av en stark ekonomi får kommunerna först när detta återspeglar sig i en höjd sysselsättning. För den fortsatta välfärden är det därför utomordentligt viktigt att det övergripande och lokala arbetet med att få fram fler jobb, komma tillrätta med arbetslösheten, stimulera efterfrågan och skapa skatteinkomster till kommuner och landsting, verkligen lyckas. Det är inte tillräckligt att vår exportindustri går bra, om detta inte även ger en effekt och återspeglar sig i en ökad sysselsättning.

När det gäller målet att öka sysselsättningen, så krävs det ett samarbete och insatser på flera nivåer i samhället, både från centralt håll och på den lokala kommunala nivån. Medvetenheten om att det idag finns en stor arbetskraftsreserv i form av människor som står utanför arbetsmarknaden är stor. Det kan handla om unga som inte får jobb, människor med utländsk bakgrund eller de som är sjukskrivna. I den här arbetskraftsreserven är jag övertygad om ligger grunden för framtidens tillväxt och välfärd.

Inom Trelleborgs kommun jobbar organisationens olika delar alla mer eller mindre och på olika sätt med sysselsättnings- och tillväxtfrågor och det här arbetet måste under 2005 ytterligare förstärkas och prioriteras. Kommunen klarar emellertid inte den här uppgiften ensam, utan det måste till ett brett samarbete och spel mellan staten, kommunerna och framför allt näringslivet där vi gemensamt fokuserar kring tillväxtfrågorna i samhället.

För tillfället hoppfulla ekonomiska prognoser pekar i rätt riktning, men det gäller också att omsätta en konjunkturuppgång i åtgärder som verkligen ger effekt för den viktiga sysselsättningsfrågan. Om detta lyckas, kan vi med tillförsikt se fram emot utvecklingen under år 2005.

Rutger Persson
Kommundirektör

Foto: Ingrid Wall

Vårt Trelleborg

Trelleborgs kommun
Algatan 13
231 83 Trelleborg
Telefon: 0410-73 30 00

E-post: trelleborgs.kommun@trelleborg.se
Hemsida: www.trelleborg.se

Vårt Trelleborg ges ut av Trelleborgs kommun fem gånger per år och distribueras till alla hushåll i Trelleborgs kommun.

Upplaga: 20 000 ex

Ansvarig utgivare:
Kommundirektör
Rutger Persson, 0410-73 31 11
rutger.persson@trelleborg.se

Redaktör:
Informationschef
Ingrid Wall, 0410-73 31 31

Grafik & layout:
Infomaster
Susanne Nilsson

Tryck:
Skånska Dagbladet tryckeriet

Internet:
Vårt Trelleborg kan även läsas på kommunens hemsida på adressen www.trelleborg.se/vt

Frågor:
Om du har frågor om innehållet eller inte har fått ditt exemplar av Vårt Trelleborg kontakta:
Tel: 0410-73 31 31
E-post: tidning@trelleborg.se

Allt innehåll i tidningen omfattas av gällande upphovsrättslagstiftning.

Vannhög vann med färgstarkt budskap

Fimpa ciggen eller livet! Med det budskapet kammade Caroline Persson och Loka Holm-Kvist hem 6.000 kronor till sin klass på Vannhög. De vann nämligen förstapriset i Trelleborgs kommuns och Astma och Allergiförbundets affischtävling för alla sjundeklassare.

- Vi får väl diskutera vad vi ska göra för pengarna, kanske blir det en resa för hela klassen, säger Caroline och Loka.

Alla Trelleborgs sjundeklassare bjöds i höstas in till en tävling där det gällde att göra en affisch med en slogan på maximalt tio ord som säger att rökning och snusning inte är bra.

- Vi delar ut ett förstapris och två mindre hederspris, säger Karin Jeppsson som är kommunens

samordnare för information om alkohol och droger.

- Vi fick ett fyrtiotal tävlingsbidrag. TNT, Trelleborgs Nätverk mot Tobak, utsåg det vinnande bidraget.

- Det blev det som Caroline och Loka i årskurs sju orange på Vannhög gjort tillsammans. Juryns motivering är "tydligt och klart budskap som inte går att missuppfatta. Färgstark teckning som drar blickarna till sig".

Astma och allergiförbundet svarar för prispengarna, medan Trelleborgs kommun står för tryckningen av affischen. Denna kommer sedan att sättas upp på olika ställen runt om i kommunen.

Ingrid Wall

Foto: Ingrid Wall

Caroline Persson och Loka Holm-Kvist har gjort det vinnande bidrag i tävlingen om bästa affisch mot rökning och snusande. Karin Jeppsson, kommunens alkohol- och drogförebyggande samordnare t.v. och Britt-Marie Holmgren från Astma-Allergiföreningen.

Tonårstiden i fokus när föräldrar får information

Datorer, könssjukdomar, mopeder, alkohol och droger – ämnesområdena är minst sagt vitt skilda i den serie informationsmöten som föräldrarna på Väster bjudits in till under det här läsåret. En gemensam nämnare finns det emellertid – tonårningen. Det är kring honom och henne som de olika kvällarnas teman handlar.

– Det här är andra året, och vi vänder oss till föräldrarna i sexan på Bäcka och Katteback och till sjuor, åttor och nior på Fågelback, säger Marie Svensson som tillsammans med Sofia Gunnesson tagit initiativ till föreläsningsserien.

Alla har som har eller haft tonåringar i familjen vet vad detta innebär av omställning från barn till vuxen. Behovet av information och utbyte av erfarenheter är stort, och det är detta som Marie som är kurator och Sofia som är lärare, tagit fasta på. Föreläsningsserien pågår hela läsåret, med sammanlagt åtta träffar.

– Antalet som kommer brukar variera, ikväll hade trettio föräldrar anmält sig men så många har inte kommit.

Fara med mopeder

Kvällens ämne är mopeder, ett kärt diskussions- och trätoämne kring många köksbord där sonen/dottern närmar sig femtonårsgränsen. Mats Jennby som arbetar som polis i Trelleborg åker runt i kommunens skolor och berättar för ungdomarna om mopeder, de faror som fordonen innebär och inte minst vad lagen säger. Den här kylslagna måndagskvällen får föräldrarna ta del av samma information som barnen tidigare fått.

– Att köra moped handlar till sjuttio procent om fantasi, framförhållning och hastighet, förklarar Mats Jennby och redovisar en oroande statistik som talar om en ökning av antalet mopedolyckor med 134 procent de senaste åren. Dödsolyckorna med moped har blivit fler, en effekt av att de snabba EU-mopederna ersatt de vanliga 30-kmmopederna.

–Moped är hett på Internet. När jag nyligen var inne och sökte på "moped" fick jag 178 000 träffar. Här hittar ungdomarna information om allt, inte minst om hur man trimmar mopeden och hur man tror sig lura polisen.

Riskerna med EU-mopeder är många. Det är lätt att bli lurad eller lura sig själv genom att trimma, låna ut mopeden till någon utan förarlicens eller köra med fel eller ingen försäkring.

Laglöst

– Den som trimmar kör laglöst, konstaterar Mats Jennby. Händer en olycka med en trimmad moped gäller inga försäkringar. För att inte tala om vad som händer med lämplighetsintyget till körkortet.

– Bara det senaste året har vi tagit 32 mopedister för olovlig körning här i vårt område.

Under tidigare träffar har Socialförvaltningens skolteam talat om att sätta gränser och presenterat sin fältverksamhet. Vad säger lagen, vad händer vid brott under femton år, alkohol och droger var temat den kväll när poliser Karin Hammar och Monica Andersson besökte föräldrarna. Barn och ungdomars användning av datorer stod på programmet i december, ungdomars sexkultur och könssjukdomar var temat i januari. I mars handlar det om

föräldramottagningen på socialförvaltningen och om deras stödverksamhet, innan hela programmet avslutas i april med en diskussionskväll för föräldrar.

– Som förälder har man ibland frågor som man skulle vilja diskutera med andra föräldrar med barn och ungdomar i samma ålder. Här får man den möjligheten, säger Marie Svensson som gärna ser att tanken med föräldrainformation sprider sig till andra rektorsområden.

– När vi är färdiga i vår har vi kört två år i rad, nu gör vi uppehåll lika länge tills vi har en grupp nya föräldrar i vårt upptagningsområde. Polisen, Socialförvaltningen och Barn- och ungdomspsykiatri är våra samarbetspartners och därför känns det naturligt att samla alla de som har med tonåringar att göra på det här sättet.

Att samhällets olika delar ska samarbeta kring eleverna och deras utveckling är också en av hörnstenarna i förverkligandet av Spjutspetskolan i Trelleborgs kommun.

Ingrid Wall

Foto: Ingrid Wall

Mats Jennby från Trelleborgspolisen informerade föräldrarna om mopeder vid en av de träffar som ingår i föreläsningsserien.

Fakta om Spjutspetskolan

Skolnämnden i Trelleborg beslöt i december om en lång rad åtgärder inom ramen för visionen om Spjutspetskolan. Det är bland annat:

- Individuell utvecklingsplan för alla barn och elever
- Egen mentor vid ingången av höstterminen -05
- Mentorn ska ha personlig kontakt med föräldrarna minst en gång i månaden från och med i höst
- Barnen i förskolan ska få lyssna till berättelser minst 1,5 timme i veckan
- 95 % av alla elever ska kunna läsa när de går ut andra klass
- Alla elever ska kunna läsa när de går ut tredje klass
- Meritvärdet för årskurs 9 ska öka till 205 vårterminen -06, till 212 vt -07 och till 220 vt-08
- Andelen behöriga elever till gymnasieskolan ska överstiga 93 % vid utgången av vt -06, 95 % vt -07 och 96 % vt -08
- Alla skolor ska ha handlingsplan mot alla former av kränkande särbehandling vid ingången av höstterminen i år. Planen ska revideras årligen
- Skolan ska stimulera och engagera eleverna så att deras närvaro är 100 %
- Skolan ska samverka med andra verksamheter kring barn, ungdomar och föräldrar
- Elevhälsan och familjecentra spelar en viktig roll
- Barn och elever med särskilda behov ska ha ett åtgärdsprogram som innehåller konkreta insatser
- Lärlösa lektioner ska vara ett undantag

Om du vill veta mera om Spjutspetskolan, visionerna och målen för den, finns information på www.trelleborg.se/spjutspets.

Nära 200 000 besökare

Under år 2004 hade Trelleborgs kommuns hemsida 192 885 olika besökare som gjorde sammanlagt 395 491 besök, vilket i genomsnitt är 1 080 besök per dag. Totalt besöktes 2 422 918 sidor på webbplatsen under det gångna året. De allra mest besökta sidorna på hemsidan var; Fritextsökning, Turism, Bygga & Bo, Lediga tjänster, Kultur & Fritid, Utbildning, Kommunen, Boende, Aktuellt och Systsättning.

Förslag från trelleborgarna

Fr o m den 1 januari i år blev det möjligt för alla som är folkbokförda i Trelleborgs kommun att lämna medborgarförslag direkt till kommunfullmäktige. Genom att trelleborgarna nu får möjlighet att lämna in förslag i alla frågor som hör till kommunens ansvarsområden hoppas man att många skall ta chansen att påverka och förbättra den kommunala verksamheten. Även ungdomar och personer som saknar rösträtt får lämna in förslag. Ett medborgarförslag kan handla om t ex sophämtning, taxor, lekplatser och barnomsorg. Däremot kan inte frågor som avser myndighetsutövning mot enskild, som ex socialbidrag eller bygglov, behandlas genom medborgarförslag.

Tre medborgarförslag har hittills kommit in till Trelleborgs kommun. Förslagen handlar dels om antalet barn i barngrupperna i förskolan, dels om gatubeläggningen på Stavstenvägen och Gamla torg.

Miljömålen Mattias jobb

Det blir Mattias Müller som ska leda Trelleborgs arbete att uppfylla de lokala miljömålen. Sedan en tid tillbaka finns han på kommunens miljökontor.

– Jag är geolog och biolog och har de senaste ett och halvt åren arbetat på Länsstyrelsen i Södermanland, säger Malmöbon som nu fått betydligt kortare pendlingsavstånd till jobbet.

Mattias ska hålla i jobbet att omvandla de femton nationella miljömålen till lokala mål för Trelleborg. I dessa anges vilka värden Trelleborg ska ha år 2020 när det gäller luft, vatten och annat som påverkar vår miljö. Nästa år ska en handlingsplan vara klar över hur jobbet ska gå till väga.

– Den ska sedan följas upp varje år. Miljömålen är konkreta och mätbara vilket gör att värdena kan följas upp. Vi kommer att ta pulsen på miljön i Trelleborg helt enkelt, säger Mattias Müller.

Sommarjobb för unga trelleborgare

Det dröjer ett bra tag innan det är sommar, sol och dags för feriearbete, men i de kommunala korridorerna är planeringen redan i full gång. Under sommaren kommer kommunen att kunna erbjuda ett 30-tal praktikplatser till i första hand ungdomar som går ut första året i gymnasiet i juni. Ett annat krav är att vara bosatt i kommunen.

Det finns möjlighet att söka plats inom äldreomsorg, barnomsorg, parkförvaltning, turism, administration och lokalvård. Tilldelningen av platser kommer att ske via lottdragning. Arbets-tiden är trettio timmar i veckan med en lön på 40 kronor i timmen. Praktiken kommer att ske i två perioder, dels mellan 13 juni och 3 juli, dels mellan 4 juli och 24 juli.

En speciell blankett finns att hämta på Arbets- och försörjningsenheten, Gasverksgatan 3B. Sista ansökningsdag är 30 april.

För ungdomar i årskurserna 8 och 9 kommer ansökningarna att ske via skolorna i april. Jobben kan bara sökas via särskilda blanketter som delas ut på skolorna.

Olympiad i Trelleborg!

För andra gången arrangeras en olympiad i Trelleborg. 15 och 16 april kommer gymnasiesärskolans nationella program vid Söderslättsskolan att anordna en ABI-olympiad för gymnasiesärskolorna i Skåne och Polen.

ABI-olympiaden bildades i Japan på 1970-talet. Grundtanken är att personer med olika funktionshinder ska få möjlighet att visa upp sitt kunnande i olika praktiska grenar efter bästa förmåga. Av detta kommer namnet ABI efter engelskans ability, förmåga.

Trelleborg var först ut i landet med en olympiad, inspirerad av besök i Tjeckien och Polen. I år är det femårsjubileum och Trelleborg har återigen fått chansen att vara värd för dessa tävlingar.

Anmälningar har kommit in från elva olika gymnasiesärskolor i Skåne och även tävlande från Polen har anmält sig.

De grenar man tävlar i är varmkök och kallkök, tårtdekoration, dukning och bordsdekoration, kärnämnen, skapande verksamhet, fordonsteknik och datagrund.

Fler trelleborgare

Trelleborgs kommun fortsätter växa, under 2004 ökade invånarantalet med hela 367 personer enligt Statistiska Centralbyråns uppgifter. Det betyder att kommunen vid tolvslaget på nyårsaf-ton hade 39 477 invånare.

Bo07 sätter Trelleborg på kartan

Att presentera Trelleborg som den goda bostadsorten – det är ett av huvudsyftena bakom den **boutställning som ska utgöra en del i Trelleborgs 750-årsfirande. Bo07 kommer att visa fram många olika sidor av Trelleborg.**

– Stavstensudde är flaggskeppet, men Bo07 kommer att vara mycket mer, försäkrar fastighetschefen Roland Persson som ansvarar för mässan. Västervång, Serresjö, centrumkvarteren, Klostret, Betan och Kilen, Norra skolan, Östra utsikten och Beckasinen, gamla Tennishallen, kommer förhoppningsvis att ingå. Trelleborg har mycket att visa upp, och det här är ett enastående tillfälle att öka kunskapen om Trelleborg som bostadsort i hela Öresundsregionen.

Det är gott och väl två år till Bo07 slår upp sina portar sommaren 2007. Som planeringen ser ut just nu kommer utställningen av pågå under fyra veckor;

– Två veckor under semester-

perioden, avsedd främst för allmänheten och två veckor för i första hand branschfolket.

Bo07 kommer att samordnas med andra jubileumsaktiviteter så att människor från både Sverige, Danmark och Tyskland ska finna flera anledningar att åka hit. På mässområdena kommer att arrangeras olika kulturella inslag och runt om i Trelleborg kommer jubileumsfirandet att märkas på allehanda sätt.

Nära 400 nya

De senaste åren har Trelleborg haft en stark inflyttning. Bara under förra året ökade befolkningen med nära 400 personer, nästan uteslutande resultatet av ökad inflyttning. En starkt bidragande orsak är tillgången till tomtmark till överkomliga priser. Åttio procent av tomterna på den senaste etappen i Skegrie såldes till människor som flyttade till Trelleborg från företrädesvis Malmö och Vellinge. Antalet sökande i den kommunala tomtkön är också mycket lång. En annan effekt av

nya villaområden är att det blir omflyttning i befintliga bostadsområden.

Många trelleborgare väljer numera att pendla till och från sitt arbete. Det är inte längre lika viktigt att bo och arbeta på samma ort. Förbättrade kommunikationer gör att avstånd mellan hem och jobb inte avskräcker. Trelleborg betraktas också alltmer som en attraktiv bostadsort för hela Öresundsregionen. Också från Danmark finns intresse att slå ner sina bopålar i den sydvästskånska myllan.

Just att stärka kännedomen om Trelleborg som den goda bostadsorten är ett av de mål som satts upp för Bo07, liksom att marknadsföra Trelleborg med syfte att öka inflyttningen.

Att utveckla nya koncept och arbetsmetoder för bostadsexploatering, att bygga nya moderna områden och bostäder influerade av de senaste rönen inom teknik, ekonomi och estetik är andra mål.

Byggstart i höst

– Till sommaren ska projektplanen vara helt klar, säger Roland Persson. Marknadsföringen inleds redan nu i mars, medan markanvisningen kan starta i april när exploateringsplanen är klar. Under september räknar vi med att alla tillstånd ska vara klara liksom detaljplanerna för utställningsområdena.

– Byggstart för Stavstensudde beräknas ske i oktober. För de andra områdena kan det eventuellt bli tidigare.

Trelleborgs kommun jobbar nära tillsammans med byggherrar, markägare och andra när det gäller planeringen av Bo07. Flera av de områden som ska visas är privatägda. Det gäller exempelvis Beckasinen, gamla Tennishallstomten och Östra utsikten på ömse sidor om Johan Kocksgatan.

Första etappen av Stavstensudde kommer att omfatta åtta byar om vardera tjugotalet hus, byggda av fem olika bostadsproducenter som sätter just sin prägel på området. När det gäller Västervång handlar det troligen till största del om småhusbebyggelse, medan Serresjö norr om Gislöv läge kan bli en kombination av villor och radhus som upplätes med hyres- eller bostadsrätt.

Framtidens Trelleborg

I Rådhuskvarteret bygger Trelleborgshem just nu ett hus vid Rådhusstorget och ytterligare byggnader är planerade. Ett hus kommer att byggas i östvästlig riktning från Kontinentgatan, medan Tryckarehusen i söder kommer att ersättas med flerfamiljshus med hamn- och havsut-sikt. I kvarteren Betan och Kilen byggs just nu ett LSS-boende för socialförvaltningen, och i norra delen är det tänkt att det nya polishuset ska resa sig. I kvarteret Klostret, där Svenssons glasmåsteri var beläget, planerar Trelleborgshem för ett så kallat seniorboende.

– Men Bo07 är inte bara bostäder, poängter Roland Persson, det handlar också om utveckling av hela Trelleborg. Det finns en vision om framtidens Trelleborg med kallbadhus på Albäck, strand längs nuvarande västra infarten, stadsbad och bostäder söder om Maxi och Pergo och mycket, mycket mer.

– Dessa tankar vill vi förstås också passa på att presentera i samband med Bo07.

Ingrid Wall

Den fördjupade översiktsplanen för Stavstensudde finns i sin helhet på www.trelleborg.se liksom visionerna för framtidens Trelleborg.

Foto: Ingrid Wall

Ett led i jubileumsfirandet 2007 blir den bomässa som kommer att genomföras på flera olika ställen i kommunen.

Hallå där!

Per Johansson, chef för det kommunala Utvecklingsbolaget – hur går det för kampanjen "Lite mer Trelleborg"?

- Jo tack, vår nya kommunslogan har tagits emot mycket positivt. Den är ju lätt att komma ihåg och har ett enkelt budskap som fungerar bra i många olika sammanhang. Kampanjen är en del i ett större profileringsprogram.

- Nästa steg är att vi planerar för nya skyltar vid kommungränser och vid våra byar. Vi utformar

också marknadsplaner för Stavstensuddeprojektet tillsammans med de byggföretag som skall bygga husen därute och för vårt jubileumsfirande 2007 tillsammans med jubileumskommittén.

- I all marknadsföring kommer loggan att vara med som "avsändare". Loggan kommer att dyka upp konsekvent i alla sammanhang där den passar in och tjänar sitt syfte - att skapa positiv uppmärksamhet för hela Trelleborgs kommun.

Hemlig blomsterprakt spirar i kommunens drivhus

Utanför glasväggarna lyser den bleka vintersolen på snöpuddrade buskar och termometerens kvicksilver visar på fem minusgrader. Det hindrar emellertid inte de små späda plantorna att spira i kommunens växthus. Om några månader ska 60 000 penséer och mängder med andra växter pryda stadens rabatter, rondeller och refuger.

– Bara till våra konstbatter går det åt 8 880 plantor, säger stadssträdgårdsmästare Göran Larsson som inte vill avslöja något av motiven. Det är en hemlighet fram till dess att växterna är planterade.

– Det blir mer spännande så ... Trelleborg är med rätta känt vida omkring för sina vackra planteringar. Sommartid kommer besökare till Trelleborg enkom för att beundra blomsterprakt. Hela stan tycks blomma, det prunkar längs infarter, på gator, torg och i parker.

Så här års, när nordanvinden viner om knuten och på sin höjd en och annan snödropp vågar sticka upp ur jorden, planerar Göran Larsson och hans medarbetare för sommarens fröjder. I drivhusen anar man vad som komma skall.

I det stora drivhuset som byggdes för några år sedan är det grönt så långt ögat kan se. "Råvaran" till de 22 kvadratmeter konstbatter som finns i kommunen är redan decimetern hög. Det är olika former av tapetblommor som låter sig klippas och formas för att bli till vackra mönster.

Inte minst planteringen vid Garvaregården är mycket uppmärksam varje år. Vad ska det bli i år då? Spekulationerna

brukar vara många, men de högt ställda förväntningarna kommer aldrig på skam. Här har under årens lopp vuxit både kommunens stadsvapen, Famntaget, Smygehuks fyr och skånska korsvirkeshus.

– 8 880 plantor går åt, men vi odlar några tusen extra för säkerhets skull.

Gör tjänst ännu

Kommunens växthus är samlade öster om Liljeborgsgatan. Här har de legat i många år, de första husen byggdes i mitten på fyrtioalet. De används fortfarande, 60 000 penséer växer just nu i de stora glasvalven. Plantorna är knappt skönjbara över krukanten, men om några månader ska de sprida glädje i hela kommunen.

– Visst finns det någon ny färg i år också, men vilken tänker jag inte avslöja. Det får vara hemligt ett tag till, säger stadssträdgårdsmästaren.

För många människor är Trelleborg synonymt med palmer. Det har hunnit gå mer än tjugo år sedan de första palmerna planterades längs Strandgatan. Idén kom ursprungligen från Mikaeli marknadskommitté och fann snabbt gehör i de kommunala korridorerna. Den första långtradarlasten med palmer, betalda med intäkterna från lokalmyns försäljningen, kom till Trelleborg från Alicante i södra Spanien på försommaren 1984. Många skakade på huvudet, inte kan palmer växa i Sverige? Vore det inte bättre med en pilallé längs infarten?

Men palmerna kom, sågs och segrade. Solfjäderspalmer och dadelpalmer blev snabbt ett varu-

märke för Trelleborg. Oräkneliga är de turistbilder som tagits bland de vajande palmerna, ingen besökare missar en sådan chans. Med palmerna markerar Trelleborg att här börjar kontinenten.

– Idag har vi ett femtiotal stora palmer, säger Göran Larsson. Hälften av dem står på Strandpromenaden och hälften på andra ställen i kommunen, bland annat nere i hamnen.

Numera har palmerna ett eget hus att tillbringa vintern i. Vårre var det första vintern, var skulle parkförvaltningen placera de ståtliga träden? Det blev bilhallar och andra lokaler med stora portar och högt i tak, men det var ingen speciellt bra lösning att ha träden utspridda. Nästa vinter fick de bo i en lagerlokal, men där var allt för mörkt.

– Trots detta så klarade palmer sig väl. Kommunen beslöt att bygga ett speciellt palmhus som är nedgrävt för att nå rätt höjd. Flera andra kommuner har tagit efter samma idé, och idag har vi mer än hundra palmer i huset.

145 år gammal

Det är trångt, trångt i palmhuset, krukor står nära inpå varandra. Längst in står nestorn, en 145-årig palm som Trelleborg köpt in från Botaniska trädgården i Uppsala. Sommartid pryder den rondellen vid lasarettet och gör det så fint att denna för något år sedan utsågs till Sveriges vackraste rundkörningsplats i TV!

Än så länge är det vintervila för palmerna men om någon månad börjar sommarsäsongen så smått. I mitten av maj startar avhårdningen av träden, de flyttas ut en stund varje dag.

– Helst ska det vara molnigt,

lite duggregn och vindstill. Då anpassar sig palmerna bäst. När de planteras ut i början av juni är de egentligen som fulast, alla vackrast är de när de tas in i oktober. Då brukar vi få ta bort meterlånga sugrötter under krukorna, vi kan ju inte plantera om palmerna för då får dom inte plats i de stora cementrören.

Att palmerna är Trelleborgs signum märks också på den mångfald av sorter som trängs i Palmhuset. Varje år testas parkförvaltningen nya sorter, en del drar man fram själv, andra byter man sig till av andra kommuner, eller köper in. Här finns europeiska palmer som växer vilt i Medelhavsområdet, stora agaver,

men också olivträd, nerium, lagerträd och många, många fler. Trelleborg har fördelen av att ligga i den mest gynnsamma växtzonen vilket gör att träd, buskar och blommor som egentligen hör hemma på sydligare breddgrader också kan rota sig här.

– Trelleborgarna är glada för sina planteringar och oftast får vi ha träd och blommor i fred. Vandaliseringen har inte ökat med åren utan är ungefär konstant. Vårt jobb är uppskattat, både av folk på hemmaplan och av besökare. Det är förstas en sporre för oss att försöka göra det ännu vackrare.

Ingrid Wall

Foto: Ingrid Wall

Ralph Nordström och Erika Lundqvist är några av de parkarbetare som ser till att Trelleborgs rabatter och planeringar är vackra året runt. Att sköta om palmerna, som vintertid trängs i det stora Palmhuset, ingår också i sysslorna.

Fakta om Trelleborgs palmer:

Phoenix Dactylifera

Dadelpalm

Cirka 50 år gamla, kommer ursprungligen från Alicante i södra Spanien.

Växer framför allt på Strandpromenaden.

Trachycarpus fortunei

Väderkvarnspalm

Ursprunglig växtplats Kina, trivs med milda, regniga somrar.

Växer bl.a. i Trelleborgs hamn.

Chamaerops humilis

Dvärgpalm

En tålig palm för utsatta lägen som klarar blåst och köld.

Butia capitata

Blå Butiapalm

En köldhärdig palm.

Washingtonia Filifera

Solfjäderspalm

Cirka 50 år gamla, kommer ursprungligen från Alicante i södra Spanien.

Växer framför allt på Strandpromenaden.

Phoenix canariensis

Kanariepalm

Ca 145 år gammal.

Växer i rondellen vid Lasarettet.

Cordyline australis

Syddracena

Palmliknande litet träd som är mycket tåligt.

Demoteket sprider lokal musik

Biblioteket i Trelleborg startar i år en satsning på kommunens lokala musikliv genom att ge lokala band möjlighet att sprida sin musik till en bredare publik.

Band och artister, olika sorters genrer och folk i alla åldrar, har nu möjlighet att sälja sina demoskivor till biblioteket.

Skivorna kommer att finnas till utlåning på en särskild plats i biblioteket, kallad Demoteket, placerad i anslutning till musikavdelningen. Demotekets skivor kommer även att vara sökbara i bibliotekets katalog. På så sätt marknadsförs lokala band och artister samtidigt som en viktig och vital del av Trelleborgs kulturliv dokumenteras och bevaras.

Biblioteket betalar 25:- per singel med 1-3 låtar och 50:- per demoskiva med fyra låtar eller fler. Max två exemplar av varje singel- eller skivtitel köps in. På grund av upphovsrätt får inga så kallade "covers" förekomma på skivorna.

Information om Demoteket i Trelleborg har lämnats ut till skolor och fritidsgårdar i form av en poster utformad som en efterlysning. Dessa posters har även satts upp på olika ställen i Trelleborgs stad.

Förhoppningsvis kommer Demoteket, beroende på hur många demoskivor som lämnats in, att invigas i samband med att biblioteket slår upp portarna lördagen den 23:e april efter den stora omflyttningen.

Slår försöket med demoskivor väl ut kommer det längre fram även att finnas möjligheter att lämna in egenproducerad film, egna manus, egna foton etc. till Demoteket. Liknande demotek finns sedan en tid tillbaka på flera bibliotek i Blekinge och ytterligare några är på gång att startas på olika bibliotek i Småland.

För mer information kontakta Eva Westlin, tfn. 0410 – 73 31 88, e-post:eva.westlin@trelleborg.se.

Reser miljövänligt

Framöver ska Trelleborgs kommuns anställda ha miljön i tankarna vid resor i tjänsten. Tåg istället för flyg och hotell med uttalad miljöpolicy ska användas i första hand.

Som ett led i kommunens arbete mot ett mer jämställt samhälle ska man välja ett hotell som inte har pornografi i sitt TV-utbud. Med bättre reseplanering och god framförhållning ska resandet också kunna göras billigare. De anställda ska också överväga om det går att ersätta personlig närvaro med deltagande i ett telefonsammanträde.

Efter 46 varv runt jorden – Nu går Agne i pension

46 varv runt jorden och ändå har han inte lämnat Söderslätt. Agne Karlsson är ett unikum i Trelleborgs skolvärld, i 43 år har han arbetat som skolbusschaufför.

– Nu är jag inne på tredje generationen i samma familj, säger Agne med ett brett leende. Fast nu är det slut. När vårterminen är över så går jag i pension. Undrar hur det kommer att kännas...

Säg Agne och varenda människa i östra delarna av Trelleborgs kommun tänker på Agne Karlsson. I ur och skur, regn och solsken, snöstorm och kuling, kommer han med sin buss. Hämtar på morgonen, lämnar på eftermiddagen, dag ut och dag in.

– Det är ett härligt jobb, även om det kan vara stressigt ibland så är det så roligt med ungarna.

Ett års vikariat, så var tanken den gången i augusti 1962 när Agne Karlsson för första gången satte sig i Volvo B52:an av 1960 års modell. Han skulle hoppa in för sin svärfar som blivit sjuk.

– Så blev vikariatet förlängt med ett år, och sedan har det bara rullat på.

Och rullat har det gjort för Agne, vareviga dag. Hans arbetsdag börjar vid sjutiden på morgonen. Då ska små och stora skolbarn i ett område från Smyge och Beddingestrand i söder till Anderslöv, Grönlund och Grönby i norr, hämtas till sin skoldag. De

yngsta är bara sex år gamla, de äldsta går i nionde klass.

Lång turlista

Tidtabellen sitter uppsatt fram i bussen. Här står exakta avgångs- och ankomsttider för eleverna på Agnes skolor i Anderslöv, Klagstorp och Smygehamn. Förutom turerna till och från skolan så ska eleverna skjutas till Badhuset, Ishallen och till språkundervisning på någon annan skola.

– Idag har jag varit nere i Trelleborg med elever som skulle gå på Grand och titta på film, säger Agne när han under en mycket kort lunchrast stoppar i sig en kopp kaffe och en macka i det lilla personalrummet i Anderslövs skola. Fikar gör han tillsammans med Lars Linder som kör skolbussen i området kring Alstad. Lars är för övrigt hans svärson, och i storköket intill jobbar hustrun Gittan.

– Hon ärvt jobbet efter sin mor, skrattar Agne åt "familjeföretaget" som förser traktens unga med såväl mat som transporter.

– Oss passar det perfekt, vi är lediga tillsammans under sommaren, julen och alla andra lov. Det var väldigt bra, inte minst när barnen var små. Nu kan vi rycka in och ta hand om barnbarnen om det behövs.

Arbetsveckan är 44 timmar lång för Agne, Lars och deras kollegor. De fyra timmar som överstiger

normalarbetstiden sparas och tas ut exempelvis på sportlovet.

– Det är bra för oss alla, arbetsgivaren hade ju ändå inte kunnat sysselsätta oss under loven.

Vana sexåringar

Halv ett öppnar Agne bussdörren med det karateristiska pysande ljudet. Strax därefter kommer eftermiddagens första resenärer, sexåringarna som gjort sitt i skolan den här dagen. Ida, Jacob och de andra klättrar vant upp i bussen, och spänner fast sig med säkerhetsbältena.

– Dom är duktiga och slarvar aldrig. Redan när de börjar åka skolbuss får dom lära sig hur viktigt det är med säkerheten. Det sitter i.

En av småtjejerna spänner för säkerhets skull fast sin docka också. Solen skiner och dödislandskapet norr om Landsvägen visar upp sig från sin bästa sida. Åkrarna ligger plöjda och väntar på vårens utsäde, en och annan fågel flyger förbi bussfönstren och av vinterns snö finns ingenting kvar.

I Grönlund stannar Agne bussen och släpper av några av eleverna. Färden går vidare på den smala vägen mot Norra Grönby.

– Här är det inte skoj att köra när det är vinter, försäkrar Agne med den erfarenhet som 184 700 mil bakom ratten ger. Men vi tar

oss fram för det mesta, det måste vi ju.

– Hejdå Agne! Tack för skjutsen, säger de små sexåringarna som kliver av längs vägen, vi ses i morgon. Agnes popularitet märks inte minst av alla de många små fotografier som klär väggarna ovanför förarplatsens fönster. Det hör till att ge favoritchauffören Agne en bild när skolfotografen har varit och hälsat på.

På några ställen kör Agne en extra sväng så att resenärerna kommer hela vägen hem och slipper gå över vägen.

– Speciellt med de riktigt små barnen så är det viktigt, vi kan ju inte släppa ut sexåringar i trafiken, säger Agne. Ingenting får hända, en olycka med en skolbuss är ju det värsta man kan tänka sig. Säkerheten får man aldrig tumma på och det gör man inte här heller. Vi har kört med vinterdäck sedan 60-talet och bussarna har haft säkerhetsbälte sedan 90-talet. Likväl var det någon politiker för ett tag sedan som föreslog att bussarna skulle utrustas med vinterdäck och bälte... Nu får vi alkohol i bussarna också, det är bra.

Tredje generationen

Numera är det tredje generationen som åker i Agnes buss. Eleverna som gick i skolan i början på sextioalet har hunnit bli både föräldrar och mor- och far-

Foto: Ingrid Wall

Foto: Ingrid Wall

Otaliga är de barn som Agne Karlsson kört till och från skolan sedan 60-talets början. – Jag är inne på tredje generationen i vissa familjer, säger han med ett brett leende.

Foto: Ingrid Wall

Foto: Ingrid Wall

I 43 år har Agne Karlsson rattat skolbussen i östra delarna av Trelleborgs kommun. Det började som ett vikariat för svärfar 1962, i gamla Anderslövs kommun. I juni går han i pension, och då väntar andra hästkrafter, motorcykeln.

Foto: Ingrid Wall

Hundratals barn åker med Agne Karlsson varenda dag. I vissa familjer är det tredje generationen som åker skolbuss med honom.

föräldrar. Agne känner som få, om ens någon, invånarna i kommunens östra delar. Alla har de åkt med honom, eller har eller har haft barn som varit resenärer i hans buss. Han känner dem alla till namn, och har ett vänligt ord till över för var och en.

– Det är snälla ungar, konstaterar han, det är mycket sällan det är något bråk på bussen. De vet vad som gäller. Ibland händer det att en och annan, speciellt av dom små, somnar på bussen. Då gäller det att komma ihåg var dom ska av.

God hjälp har Agne av skolbarnen. Är det någon som är sjuk får han besked.

En snabb kopp kaffe senare är skolbussen lastad vid Smygeskolan, fylld till sista plats, och turen går österut längs kusten. Många täta stopp senare har bussresenärernas antal decimerats kraftigt. Upp över Stora Beddinge och Källstorp går bussen mot Klagstorp.

– Visst är det en förmån att få köra över Slätten varenda dag. Det är grant, speciellt en dag som i dag när solen skiner och himlen är blå, säger Agne som avverkat fyra bussar under sina 43 år som chaufför.

Säkrare med bussen

Också i Klagstorp står barnen prydligt på rad och väntar på sin chaufför. Nu går turen västerpå, mot Södra och Norra Åby bland annat.

– Någon gång har jag cyklat till skolan, men bilarna kör alldeles för fort, säger en kille som trots sin ålder redan är veteran i Agnes buss. Det är bättre att åka buss, och så kommer jag ju hela vägen hem.

Tillbaka till Anderslöv, nya barn, nya turer. Inte förrän klockan gått mot fem är arbetsdagen slut för Agne Karlsson. Då har han kört åtskilliga gånger fram och tillbaka över Söderslätt, förflyttat hundratals elever till och från skolan. Utan honom och hans kollegor skulle vardagen ha sett annorlunda ut för många familjer.

– Jag tycker det är viktigt att det är kommunen som står för skolskjutsarna. Det är en trygghet både för barn och för föräldrar. I andra kommuner köper man in skolbustrafiken och då är det ideligen nya chaufförer som kör. Det har diskuterats också i Trelleborg, men man har bestämt sig för att behålla det som det är idag. Som världen ser ut idag är det viktigt att någon ting är tryggt och välkänt.

När "Den blomstertid nu kommer" klingat ut vid skolavslutningen i juni, då ringer det ut också för Agne. Nu väntar en tillvaro som pensionär, men det är inte utan vemod han lämnar sitt jobb.

– Det är nåt speciellt med det här jobbet, konstaterar Agne, det är väl därför jag stannat i 43 år...

Ingrid Wall

Fakta om skolbussar

Fyra bussar har Agne Karlsson slitit ut under sina 43 år bakom ratten.

Den första var en Volvo B52 av 1960 års modell. Den var 8,20 lång och rullade totalt 68 000 mil. 52 sittplatser och 8 ståplatser fanns i bussen som saknade värme, golvet var av trä, det fanns ingen servo eller kommunikationsradio.

Nästa buss var en Scania av 1975 års modell. Den var elva meter lång och hade 55 sittplatser. 48 000 mil rullade den. För Agne blev bussen en lyft, här fanns både värme och servostyrning.

Volvo B9M 1986 års modell blev Agnes nästa buss. Den var ännu lite längre, 12,20 och hade automatlåda och luftfjädring. Bussen hade två dörrar och tonade fönster och rullade 14 700 mil. 56 sittplatser fanns i bussen som mest, låg- och mellanstadiebarn fick det plats 77 stycken av.

Den buss Agne rattar idag har hittills rullat 55 000 mil på Söderslättens vägar. Det är Volvo B10M 1990 års modell. 13,20 meter lång, 360 hästars automatlåda och abs-luftfjädring. 54 sittplatser finns i bussen.

I år ska två nya skolbussar köpas in. Totalt finns nio bussar. Åtta av linjerna körs med egna chaufförer, den nionde, en morgontur, köps in av Swebus. En buss finns i reserv att ta till om någon buss skulle gå sönder.

Samtliga ordinarie bussar har säkerhetsbälte till alla passagerare.

Genom ett samarbete med MÖTs, där kommunen och Vägverket arbetar tillsammans för ökad trafiksäkerhet, kommer en eller två av skolbussarna att på försök få installerat alkolås nu i vår. Slår försöket väl ut februari kommer antagligen resterande bussar att följa efter.

Nya turer gav lyft åt bussarna

– Succé! Skånetrafiken och Trelleborgs kommun kan glädja sig åt ett rejält ökat resande med stadsbussarna i Trelleborg sedan den stora linjeomläggningen förra sommaren. Efter att trafiken minskade under första halvåret i fjol jämfört med 2003, så ökade det hela hösten. I oktober så rejält som med nio procent!

Det var bland annat mot bakgrund av det minskade resandet som Skånetrafiken och kommunen beslöt att ändra turlistor och linjesträckning vid tidtabellsskiftet i juni i fjol. Numera trafikeras lasarettet av alla linjer och bussarna går senare på kvällarna. Resultatet lät inte vänta på sig, redan i augusti ökade trafiken med 4,7 procent. Trenden var klar hela hösten, allt fler trelleborgare åker buss.

Under förra året förbättrades en rad busshållplatser, bland annat på Västervång. Alldeles nyigen blev en helt ny hållplats vid Kaptensvägen färdig. Den ska främst betjäna de nya villaområdena på Dalköpinge.

– Det ökade resandet har medfört att vi fått köra förstärkningsurer på linje 3 från Gislöv, säger Mats Ohlsson som är trafikplanerare på Skånetrafiken. Till 12 juni då vi får ny tidtabell ska vi jobba med att förbättra morgonturena ytterligare för Linje 1 och 3.

Under hösten genomfördes en kvalitetsmätning där resenärerna fick svara på femton frågor, bland annat om hur informationen fungerar och bussförarnas uppträdande.

– Resultatet blev mycket bra, konstaterar Mats Ohlsson. Bussbolaget Arriva som kör bussarna hade lyckats förbättra kvaliteten på samtliga punkter jämfört med mätningen våren förra året.

– Att resa inom Trelleborg kostar med rabattkort 9.60 kronor, mindre än vad en liter bensin kostar. Då hjälper man till att förbättra miljön också, säger Mats Ohlsson.

Bokslut 2004 bättre än förväntat

Bokslutet 2004 för Trelleborgs kommun visar på ett överskott med 21,6 miljoner. Det är drygt 15 miljoner bättre än budget och ungefär i nivå med 2003 års resultat.

Precis som 2003 blev skatteintäkterna lägre än budgeterat. Ökade generella statsbidrag och bättre finansnetto har balanserat detta. Samtidigt har verksamheterna haft lägre nettokostnader än budgeterat vilket har bidragit till det positiva resultatet.

Totalt uppgick skatteintäkter och generella statsbidrag till 1 281 000 miljoner.

De taxefinansierade verksamheterna (hamn, va, renhållning och elnät) bidrar till kommunens resultat med 31,5 miljoner.

De skattefinansierade verksamheternas resultat är minus 10 miljoner. I årets budget finns balans mellan de skatte- och taxefinansierade verksamheterna.

Investeringarna uppgick förra året till 171 miljoner, varav 70 miljoner i de taxefinansierade verksamheterna, elnät, vatten- och avlopp, renhållning och hamn.

Elnätsverksamheten har investerat i ny fördelningsstation och byggt om den norra fördelningsstationen, för hamnverksamheten har ytterligare 21 miljoner investerats. Både elnät, vatten- och avlopp, gata och park har gjort investeringar i nya bostadsområden. De största investeringarna för skolan är ombyggnaderna av gymnasiet på Nygatan och Ljunggrenska skolan samt nybyggnaden av Skegrie skola. För vård- och omsorg har Alstadhemmets ombyggnad blivit klar.

Investeringarna har finansierats utan att kommunen tagit nya lån. Den totala låneskulden är 46,7 miljoner och blir uttryckt per trelleborgare 1.183 kronor.

Bok och utställning till jubileet

Lagom till starten av Trelleborgs 750-årsjubileum 2007 ska jubileumsboken ligga klar. Den kommer att göras av journalistparet Lena och Bo Näslund, Smygehamn. En speciell stadsutställning som berättar om Trelleborgs historia kommer att invigas på våren under jubileumsåret. Som planerna ser ut just nu kommer andra våningen av Trelleborgs Museum att byggas om för de nya permanenta utställningen. Runt 600 kvm kommer att berättas om Trelleborgs historia.

Under jubileumsåret kommer en lång rad olika evenemang att äga rum, bland annat en näringslivsutställning, hamnutställning bomässa och olika artistframträdanden.

För finska Elisa är Trelleborg hemma

Hon har levt halva sitt långa liv i Finland, halva i Sverige, men för Elisa Cederbom är valet självklart;

– Hemma, det är Trelleborg!

– Livet blev annorlunda än vad jag trodde när jag var ung, men ångrar mig, det har jag aldrig gjort. Jag har haft ett rikt och härligt liv!

Elisa föddes i finska Tammerfors 1921. 42 år senare kom hon till Trelleborg, många långa mil söderut, i ett annat land.

– När jag kom hit 1963 skulle jag bara stanna ett år, berättar Elisa på sin sjungande finlands-svenska. Min äldsta dotter Seija skulle ha barn, och jag lovade att hjälpa henne. Men så blev jag kvar...

I början på 1960-talet kom många finländare till Trelleborg för att arbeta, främst på Gummifabriken. Finland var fortfarande märkt av de hårda krigsåren och arbetslösheten var stor. Samtidigt skrek den svenska industrin efter arbetskraft, och många gick nära nog direkt från flyttlasset till maskinerna. Över 2 000 finländare fanns det som mest i Trelleborg.

Hemma i Tammerfors arbetade Elisa som busskonduktör. Döttrarna Seija och Anja, 17 och 16 år gamla, hade flyttat till Sverige.

– De ville till Sverige, här fanns jobb att få, och så var det förstås lite spännande också att flytta utomlands.

Det var inte svårt för Elisa att följa efter. Hon begärde tjänstledighet från sitt jobb på bussbolaget och packade sina saker inför Sverigeflytten. Den nyblivna mormodern skulle ju bara stanna i Trelleborg ett tag och hjälpa Seija med den nyfödde.

Havsörnen

Men ödet ville annorlunda. Det uppenbarade sig i form av Åke Cederbom, också han anställd på Gummifabriken.

– Vi träffades på dans på Havsörnen. Han kunde ingen finska, jag talade inte svenska, men på något sätt gick det bra ändå. Kärleken övervinner det mesta.

Det har gått sjutton år sedan Åke gick ur tiden, men Elisa och han fick 25 år tillsammans. Så ursvensk han var kom Åke Cederbom att spela en stor och viktig roll för Finska föreningen i Trelleborg, han blev länken mellan Finland och Sverige, mellan finskan och svenskan.

– 1964 fanns det stort behov av en förening för oss finnar i Trelleborg, vi var ju många och hade gemensamma bekymmer

Foto: Ingrid Wall

Elisa Cederbom har levt halva sitt liv i Finland, halva i Trelleborg. - Men hemma, det är Trelleborg, försäkras hon, det är här jag har hela min stora familj.

och glädjeämnen, berättar Elisa som är en av grundarna. Men utan Åke hade det inte gått, han ryckte in och hjälpte till och förmedlade kontakterna med det svenska samhället. God hjälp hade vi också av dåvarande personalchefen på Gummifabriken, Hadar Hallström. Han och företaget gjorde väldigt mycket för oss.

Trelleborg 1964 var i mångt och mycket annorlunda än idag. Industristaden Trelleborg hade i många år levt sitt eget liv, utan någon större påverkan utifrån. Stora världen representerades av färjorna till och från Tyskland. Nu tog arbetskraftsinvandringen fart på allvar. Finländare, greker och jugoslaver kom till Trelleborg för att få hjulen på Gummifabriken att snurra fortare. Bostäder fanns knappast att få, problemet löstes med tillfällig inkvartering i järnvägsvagnar på Trelleborg Övre och i baracker på Engelbrektskatan.

Egen bastu

En av dessa gula baracker är numera Finska föreningens klubblokal, Finnstugan. Den har flyttats från södra sidan Engelbrektskatan till norra. Idag är den samlingspunkt för föreningens 160-tal medlemmar, och så finns här inrättningen som ingen finne vill vara utan – bastun.

– Varje fredag eftermiddag består jag, det är heligt, berättar Elisa. Vi är inte så många numera

som vi var förut, men för oss är bastun livsnödvändig.

Finska föreningen blev för många en trygg tillflyktsort i det fjärran Trelleborg. Dans, studiecirklar, kultur dagar, loppmarknader – föreningen gjorde och gör än idag – att finländarna inte blir isolerade i sin nya hemstad. Julbordet samlar varje år ett 60-tal personer, och en av de flitigaste bakom grytor och kastruller är förstås Elisa Cederbom. Rotfruktslådor, piroger, sillsallad och karelska kryddor får inte saknas på ett finskt julbord, och gör det inte heller, det ser Elisa till.

Tvåspråkig grupp

Från flera tusen till 160 – tiderna har förändrats också för finska föreningen. En del har flyttat tillbaka till Finland, andra har blivit så svenska att det inte längre känns nödvändigt med en egen förening. Regelbundet träffas en grupp med rötterna i Finland, i Svenska kyrkan. Sedan många år tillbaka har Trelleborgs församling en finsktalande präst på deltid, och det känns tryggt inte minst nu på ålderns höst.

– Ibland kan det vara lite svårt med språket, säger Elisa som efter halvannat år på "Gummit" fick arbete som lokalvårdare på lasarettet. Här var hon kvar fram till pensionen.

– Man glömmar svenskan, jag talar finska med mina döttrar, men av barnbarnsbarnen är det bara en som talar finska. I Fin-

land har jag bara ett syskon kvar i livet, men jag har kusiner och andra som jag talar med i telefon så gott som dagligen.

Varje år reser Elisa till Finland, men hemma är Trelleborg.

– Efter tre veckor i Finland längtar jag hem till Trelleborg, jag saknar Sverige. Här har jag sammanlagt 22 barn, barnbarn och barnbarnsbarn, det är här jag hör hemma. Fast ibland känns det som om man inte riktigt är vare sig finländska eller svenska.

I takt med att många av Trelleborgs invandrare blir äldre, aktualiseras frågan om tvåspråkig personal inom vården. På en del äldreboenden finns anställda med kunskaper i olika språk, men det finns ingen klart uttalad strategi i frågan. Det är en av de saker som den finska kvinnogruppen ofta diskuterar på sina möten.

84 år gammal har Elisa Cederbom samlat minnena av sitt innehållsrika liv i en bok. Av sina dagboksanteckningar har hon sammanställt en bok med berättelser och bilder, ämnad för barn och barnbarn. Här finns barnbarnsminnen, hemska händelser som utspelade sig under kriget, historier om flytten från ett land till ett annat, smått och stort om ett långt liv.

– Jag är så nöjd, konstaterar Elisa Cederbom, och har aldrig ångrat att året i Trelleborg blev 42!

Ingrid Wall

Massage för de yngsta ger trygghet och botar kolik

Rasmus gurglar förnöjt, Larra tittar storögt på mamma medan Samina kryper upp i mammas famn för en extra kram. Ur högtalarna i bakgrunden strömmar musiken på en behaglig nivå. Det är lugnt och stilla, så fridfullt att det nästan är svårt att föreställa sig att det finns sex vuxna och fyra bebisar i rummet.

Det är torsdag eftermiddag på familjecentrat Backafall på Fagerängen. Vanligen är det stöj och stim så här dags, men inte under halvannan timme. På programmet står nämligen babymassage.

Backafall skulle man utan vidare kunna kalla allaktivitetshus i ordets rätta bemärkelse. Hit kommer människor i alla åldrar främst från de östra stadsdelarna. På olika sätt försöker personalen att möta de behov som finns i området, och det gör att aktiviteterna är minst sagt brokiga. Baby massagen är ett exempel på den saken.

Behovet av och intresset för en kurs i baby massage föddes ur samarbetet med Vårdcentralen som ligger i grannhuset på Fagerängen. Spädbarnsmassage

uppmärksammas allt mer som ett sätt att umgås med sitt lilla barn genom beröring och nära hudkontakt. I fjol hölls en första kurs tillsammans med Vårdcentralen och resultaten var så goda att Lizian Kyréus och Annika Wenngren beslöt sig för att utbilda sig i ämnet.

- Så nu är vi certifierade instruktörer med diplom och allt, ler Lizian och Annika som håller i det mesta av verksamheterna på Backafall.

Fyra mammor med barn

Den här torsdagen har fyra av de fem mammorna i kursen kommit till Backafall. Babysarna ligger i bara blöjan på ett mjukt liggunderlag, medan mamma sitter framför. Lizian och Annika har var sin docka. Med lugn röst och mjuka rörelser visar de hur mammorna ska massera sina små, nätta rörelser som syftar till att skapa kontakt och närhet mellan mor och barn.

Att fysisk närhet är oerhört viktig för spädbarn är en gammal sanning. Baby massagen är ett sätt att beröra, trösta och lugna barnet. Massagen anses också stimulera barnens olika sinnen.

Genom kroppskontakten, den välbekanta rösten, lukterna och ögonkontakten känner barnet trygghet. Baby massage anses också vara bra för spädbarn med kolik eller andra magåkommor.

Larra, två månader och tre veckor gammal, tittar med sina stora bruna ögon på mamma. Rasmus jollrar nöjt men blir ännu gladare när han upptäcker kameran. Snart övergår hans fulla intresse till att charma fotografen.

- Han är en riktig linslus, säger mamma.

Barnen är ofta bara några månader gamla när de börjar sin första studiecirkel, den i baby massage. Fem gånger träffas barn och föräldrar. Kursen är uppbyggd så att nya moment läggs till vid varje kurstillfälle tills hela kroppen är engagerad i massagen. Mellan träffarna tränar mamma och barn hemma. Efter avslutad kurs får mammorna diplom som visar deras nyvunna färdigheter.

Babyprat

- Jättebra, lyder omdömet hos mammorna när de efter avslutad massage börjar klä på sina teningar igen. Nu bryts tystnaden av ett och annat gny, drygt ettår-

iga Samina får brått ur mammas knä för att upptäcka Backafalls alla spännande leksaker. Massagens stillhet bryts av vardagens bestyr.

- Efter massagen sitter vi en stund och pratar baby, diskuterar bekymmer och glädjeämnen, säger Annika Wenngren. Det finns alltid mycket att tala om när det gäller småbarn.

Via affischer på Vårdcentralen rekryterades den första gruppen av mammor och barn. Nu hoppas Annika och Lizian på tips från Badhuset för att framöver kunna starta fler grupper. Till Badhuset kommer många med sina små för att delta i babysim. Säkert kan det bland dessa finnas intresse för en kurs i baby massage.

- Vi hoppas förstås att många fler vill vara med, det här är ett suveränt sätt att umgås med sitt lilla barn.

Ingrid Wall

Backafalls familjecenter nås på telefon 0410-73 38 90 eller per mail lizian.kyreus@trelleborg.se eller annika.wenngren@trelleborg.se

Ann-Britt tar över anhängcenter

- Mitt jobb är att ge stöd och hjälp åt anhöriga, ett viktigt och intressant jobb.

Det säger Ann-Britt Andersson som tagit över ansvaret för kommunens anhängverksamhet. Hon har arbetat inom socialförvaltningen under många år och bland annat jobbat på Smygehem under drygt elva år.

I Ann-Britt Anderssons arbetsuppgifter ingår bland annat att göra hembesök, hålla i den öppna verksamheten på Delfinens dagcenter för anhöriga och på andra sätt motivera, engagera och stötta anhöriga till svårt sjuka. Delfinen är inrymt i gamla studiehemmet på Västergatan.

Ann-Britt Andersson nås på telefonnummer 0410-73 39 87 eller via e-post ann-britt.andersson@trelleborg.se.

Ny policy mot droger

Tillsammans med kyrkan, representanter från näringslivet, föreningsliv och andra har Trelleborgs kommun tagit fram en policy för tobaks, alkohol och drogförebyggande arbete. I planen sägs bland annat att;

Trelleborg ska vara fri från tobak, alkoholrelaterade medicinska och sociala skadeverkningar samt fri från narkotika och doping. Skador som relateras till överdrivet spelande ska inte heller förekomma enligt visionen.

För att nå dit ska man bland annat begränsa tillgängligheten av tobak och alkohol för ungdomar under 18 år. Också framöver kommer kommunen att kontrollera att lagarna efterföljs och att ingen tobak eller alkohol säljs till minderåriga. En ny drogvaneundersökning ska göras i vår bland kommunens niondeklassare och eleverna i andra årskursen i gymnasiet.

Dags att ansöka

Ansökan om tillstånd för spridning av bekämpningsmedel inom Trelleborgs kommuns vattenskyddsområden skall vara inkomna och beslutade av miljönämnden innan sprutsäsongen inleds år 2005.

Foto: Ingrid Wall

Lilla Larra, drygt två månader gammal, njuter i fulla drag av massagen. Ömt och mjukt masserar mamma den lilla kroppen.

Foto: Ingrid Wall

Foto: Ingrid Wall

Lille Adrian kopplar förnöjt av i mammas famn efter massagestunden. Den första kursen på Backafalls familjecenter har samlat fem mammor. Nu väntar fler kurser.

Samina är drygt året gammal, äldre än sina kompisar i massagegruppen. Det hindrar henne inte från att tycka att massagen är en härlig avkoppling tillsammans med mamma. Annika Wenngren instruerar kursdeltagarna med hjälp av en docka.

Tjejerna satsar på årets UKM

UKM. Tre bokstäver som för de flesta över tjugo inte betyder någonting. Men fråga vilken ung människa som hellst och svaret är givet – UKM står för Ung Kultur Möts.

Den 12 mars är det dags igen, och i år kommer ännu fler sångare, dansare, musiker och andra unga kulturutövare att stå på scenen i Folkets Park.

I Sverige och övriga Norden har UKM funnits några år, men det var först i fjol som Trelleborg tog steget att engagera sig i ungdomsrörelsen. Bakom projektet står nu som då kommunens ungdomsenhet och Kultur Trelleborg.

Reglerna är enkla, ungdomar mellan 12 och 20 år får disponera scenen under fem minuter. Kulturyttringen kan vara av högst varierande slag - musik, teater, cirkus, konst, film, dans eller nästan vad som helst. I fjol medverkade ett trettiotal enskilda och band. Då dominerade musiken, både i form av pop, rock och dans, men också fotografer och tecknare fanns med.

– Vi vet ännu inte hur många som kommer att vara med i årets upplaga av UKM, säger Peter Bernehov som arbetar på Gasverket. Men det kommer säkert att bli fler än i fjol, ungdomarna kan anmäla sig både till oss, till fritidsgården Backafall och till Musik- och Dansskolan.

En av grupperna som repar flitigt inför UKM-galan är gruppen Split, fyra tjejer som spelat ihop under ett halvårs tid. Tje-

jerna känner varandra från Fågelbäcksskolan, där de går i åttan och nian.

– Vi spelar pop och rock, blandat covers och egna låtar, säger Dijana Atanasovska som spelar trummor och Hanna Olofsson, gitarr. Isabelle Svensson spelar bas och Mikaela Nörrelökke spelar gitarr och är den som kommer att sjunga på UKM.

– Det här är vår första offentliga spelning, så visst är vi nervösa.

Amanda Rosberg är tolv år gammal och går på Liljeborgsskolan.

– Det är första gången jag framträder på det här sättet, och det ska bli kul, säger hon.

Jenny Beckman var med ett gäng från Gasverket i somras på en ungdomsfestival i Tyskland. Då som nu ska hon dansa, nu i par med Mia Mårtensson. Mia är sjutton, snart arton, medan Jenny är ett år yngre.

Alla är välkomna att se och höra på de unga kulturutövarna i Parken den tolfte mars. Inträdet är fritt, och hela arrangemanget är förstas drogfrött. Starten sker vid lunchtid.

UKM är ingen tävling men av de grupper och enskilda som deltar får ett halvdussin representera Trelleborg på regiongalan senare i vår. Därifrån finns möjlighet att gå vidare till riksgala och nordisk gala.

Ingrid Wall

Läs mer om UKM på www.trelleborg.se/ungdomsfestival.

Foto: Ingrid Wall

Jenny Beckman och Mia Mårtensson har tidigare bl.a. dansat på Mikaelifesten. Nu väntar hemmapubliken på UKM.

Foto: Ingrid Wall

12-åriga Amanda Rosberg ska för första gången sjunga offentligt på UKM.

Foto: Ingrid Wall

Två gånger i veckan repar tjejerna i Split – fr.v. Hanna Olofsson, Isabelle Svensson, Mikaela Nörrelökke och bakom trummorna Dijana Atanasovska.

Miljöarbetet nu i flera EU-projekt

Miljöarbetet i Trelleborgs kommun bedrivs nu även i två olika EU-projekt. Det ena vänder sig till småföretagare som vill förbättra sitt miljöarbete, medan det andra har siktet inställt på

metoder för att nå en hållbar utveckling i Öresundsregionen.

Det är i samarbete med danska kommuner på Själland och andra skånska kommuner som

Foto: Anitha Ljung

Småföretagare från Svedala och Trelleborgs kommuner deltar med stort intresse i seminarieriet i miljöfrågor inom EU-projektet MiljöVis.

Trelleborg gått med i två olika Interreg-projekt med miljöfrågor på Agendan. Det är av stort värde för kommunen att kunna utveckla kvaliteten i sitt miljöarbete i samverkan med andra kommuner och länder på det här sättet.

Projektet MiljöVis är det som pågått längst. Det startade under 2003 och pågår till 2006. I projektet ingår 13 kommuner på Själland samt de fyra skånska kommunerna Helsingborg, Landskrona, Svedala och Trelleborg. I Trelleborg drivs projektet av Utvecklingsbolaget, Miljöförvaltningen och Agenda 21 i samverkan.

Projektet MiljöVis syfte är att stärka miljöarbetet i små och medelstora företag i de medverkande kommunerna. Under vårterminen 2005 erbjuds företagen i Svedala och Trelleborg en kostnadsfri seminarieriet kring egenkontroll och annat miljöarbete. Det sker med hjälp av konsulter från Stiftelsen TEM vid

Lunds Universitet. Deras medverkan bekostas helt och hållet av EU-medel.

Seminarie serien kan ses som en fortsättning på och fördjupning av de företagsfrukostar som Agenda 21 i Trelleborg tidigare arrangerat i Rådhuset. Några av de medverkande företagen har också deltagit i detta nätverk. Medverkar gör företag från vitt skilda branscher - Mekaden, Näsbyholms Gods, Trelleborgs kyrkogårdsförvaltning, Molybon Industriplast AB, Optoteam AB, Möllers Tvätt, TJ Bildemontering, Besons Kontorsvaruhus, AB Vindkraft, Kvists Kemi från Trelleborg samt från Svedala Alama Fågel, Kött och Chark, Awapac AB och Mats Fraktare.

Under hösten 2004 startade det andra EU-projektet som Trelleborgs kommun deltar i. Det kallas Lokal Agenda 21 i Öresundsregionen. Projektet syfte är att främja en hållbar utveckling i Öresundsregionen genom att stärka kommunernas Agenda 21-

arbete och genom aktivt erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan kommunerna i de båda länderna. Kompetensutveckling, projekt-design, hållbarhetsrevision och nätverksbygge är några av de arbetsuppgifter som projektdeltagarna har att arbeta med under 2004-2007.

Deltar gör sju kommuner på Själland – Frederiksberg, Roskilde, Brøndby, Rödovre, Lyngby-Taarbæk, Gladsaxe, Køge - samt de skånska kommunerna Ängelholm, Bromölla, Staffanstorps, Eslöv, Svalöv och Trelleborg. I Trelleborg deltar Agenda 21 och Miljöförvaltningen.

Till projektet är kopplat en projektledning på de båda sidorna av sundet – i Skåne svarar föreningen HUT Skåne för denna och på den danska sidan dess motsvarighet stiftelsen COGITA.

För ytterligare information kontakta Agenda 21-samordnare Anitha Ljung, 0410-73 32 95.

Anitha Ljung

Kalendern

I kalendern hittar du ett urval av olika evenemang. Kalendern är inte fullständig och vi reserverar oss för eventuella ändringar.

Fler evenemang finns på www.trelleborg.se/evenemang.

Tips om evenemang mailas till turist@trelleborg.se.

Föredrag

6.3 16.00 Chakrameditation, betydelse för hälsan. Entré 25:-/medlem, 50:- övriga. Studieförbundet Vuxenskolornas lokaler.

7.3 19.00 Sköna Måndag på Café Vattentornet. Familjerådgivare Margareta Teke pratar om konflikt – elände eller utveckling.

7.3 14.30 Öppen eftermiddags-träff på Trelleborgs församlingshem. Leif Carlsson, "framträder på ren skånska"

15.3 19-21 Barnens Mat, hur gör vi den hälsosammare? Trelleborgs församlingshem, entré 25:-

15.3 19.00 Leif Persson från Trelleborg pratar om "Expedition Nya Guinea" i Ö.Klagstorps församlingssal.

16 mars kl 19.00 Ragnar Lönnäng berättar om våra skånska slott på Gröningens Servicecentrum i Anderslöv.

5.4 Koreansk handterapi. Entré medlemmar 25:-, övriga 50:-. Hamngatan 22.

18.4 14.30 Öppen eftermiddags-träff på Trelleborgs församlingshem. Berndt Friberg "Pileträden på Söderslätt".

18.4 19.00 Sköna Måndag på Café Vattentornet, Trelleborg. Museet berättar om något ur samlingarna.

Musik

23.2 13.30 Musikshow med Doris & Knäckebröderna på Söderslättshallen. Biljetter tel 0410-733853, 733854 eller 733858. Entré 20:-.

27.2 15.00 Jazzbandet "En ton i veckan" spelar storbandsmusik på Musikhuset, Malörtsvägen.

3.3 19.00 Musikalisk soppa på Trelleborgs församlingshem med Johan Olsson, dragspel och Filip Runesson, fiol.

3.3 15.00 Eftermiddagsjazz på Café Vattentornet. Känd hemlig gäst och Goodmankvartetten.

6.3 15.00-18.00 Tedans i Folkets Park. Entré, dans, kaffe och smörgås 150:-. Biljetter tel 0410-18953 och Söderslätt's Bok&Papper.

13.3 18.00 Vårkonsert i S:t Nicolai kyrka, "Tre Tenorer", S:t Nicolai kyrkokör, Söderslätt's Musikkår, dir Mikael Norberg.

16.3 19.30 Lill Lindfors och Jacques Werup i Folkets Park. Förförköp biljetter på biblioteket. Entré 195:- med TA:s Lustkort, övriga 240:-.

16.3 19.00 Musikalisk soppa i Trelleborgs församlingshem, "Figaros bröllop för två personer", Britt-Louise Håkansson, sång, Olle Sjöberg, piano och Gustaf Centervall, sång och berättelse.

31.3 19.00 Musikalisk soppa i Trelleborgs församlingshem med Mellow Motions.

14.4 19.00 Musikalisk soppa i Trelleborgs församlingshem. Maria Barwe Band, Anna-Mia Barwe, sång, Sven Bjerstedt. Piano, Per Ekman, bas, Jerker Heijeken, trummor.

18.4 17.30-c:a 21.30 Pijazz Kvintett och Royal Garden Jazzmen/Swinging Bones. Entré med TA:s Lustkort 25:-, övriga 50:-.

19.4 19.00 komisk musik show med Babben Larsson och Hayati Kafe.

Utställningar

Trelleborgs museum
6.2 – 17.4 Wodabee

Molekylen, Hamngatan 22
3.3 -31.3 Notblad från 1900-talet. Kerstin Nettelblad, Ann-Louise Nilsson & Håkan Fredriksson ställer ut.

4.4-28.4 Bertil Jönsson, Malmö. Jazzkvareller och landskapsmotiv i olja.

Garvaregården
5.3 -27.3 Karin Kraft och Stig-Åke Stålnacke.

1-24.4 Utställning av Trelleborgs förskolor om miljö

Tingshuset
19.3 – 9.4 Lennart Larsson.

Köpmansmagasinet, Smygehuk
25.3 - 28.3 Ull Lundell och Carl Johan de Geer. Fre 11-17, lö 11-16, sö 11-17 och må 11-16.

Övrigt

24.2 19.00 "Kulturkväll" Gamla Trelleborg visar film i församlingshemmet, Trelleborg.

4.3 19.30 Grävskopan, tragisk komedi av Henning Mankell spelas på Trelleborgs församlingshem. Biljetter: tel 0410-42883, 0709-247689

12.3 10.00-13.00 Trelleborgs Myntklubb finns på Trelleborgs bibliotek för kostnadsfria myntvärderingar.

15.4 Studiebesök på Chokolatier Les Trois Roses, Malmö. Pris 500:- inkl middags- och fruktbuffé. Bindande anmälan till 0732-544481 senast den 5/4.

17.4 09.00-12.00 Fagning av Modeshögsängen. Kaffekorg medtagas. Samling vid Modeshögsskolan. Tel 0410-405 22.

Tipsrunda med start från Norra Skolan
13.3, 3.4, 10.4 och 17.4 kl 09.00-10.30

Skogsvandring
20.3 I Torup. Anmälan till 0410-19225 senast 17/3.
3.4 9.00 I Gabelljung. Anmälan till 0410-19225 senast 31/3.

Öppettider

Badhuset
Måndag stängt
Tis, Tor 06.30-08.00, 12.00-20.00
Ons 06.30-08.00, 10.00-20.00

Fre 12.00-20.00
Lör- Sön 09.00-15.00
22.2-25.2 öppnar kl 10.00
25.3, 27.3, 30.4, 1.5, 5.5 kl 09.00-15.00

Biblioteket

Stortorget
Mån-Tor 10.00-19.00
Fre 10.00-18.00
Lör 10.00-13.00
24.3 10.00-13.00
25.3, 26.3 och 28.3 stängt
13.4-22.4 stängt
Anderlöv
Mån, Tor 10-14, 15.00-18.30
Tis, Ons 13.00-17.00
24.3 10.00-14.00
25.3, 26.3 och 28.3 stängt
Smygehamn
Öppet dagligen
Bemannat tors 14.30-15.30
24.3 Stängt
25.3, 26.3 och 28.3 stängt
Bokbussen
Ring 0410-531 80, 0708-817 188
24.3 Inställd

Familjecenter Backafall

Syster Jennys väg 6
Mån-Tor 09.30-16.30
Fre 09.30 – 14.30

Anhörigcenter

Västergatan 33
Mån-Tor 08.00-15.00
Fre 08.00-12.00

Medborgarkontoren

Sockenvägen 2B:
Mån - Fre 09.30 - 13.30
På biblioteket:
Mån - Tor 10.00-18.00
Fre 10.00-16.00

Trelleborgs museum

Tis-Sön 13-17

Ungdomsgårdar

Anderslöv
Tis- Tor 16.00 – 21.45
Fre 16.00 – 21.45
Backafall
Mån-Fre 14-17.15, 18-21.45
Gasverket

Må-Tor 15-22
Fre-Lör 15-23
Smygehamn
Tis, tor 18.00 - 21.30
Fre 18.00 - 22.00

WoDaaBe - Tabufolket

Utställningen med Björn Dörnells samling av foton, föremål och film från WoDaaBe folket kan besökas på Trelleborgs Museum fram till den 17.4 .

"En gång för mycket länge sen, i tidernas begynnelse var det några barn som badade i floden.

Det var på den tiden när alla människor var nakna.

När barnen badat färdigt gick de upp på stranden för att torka sig hörde de underliga ljud från andra sidan floden.

Det var en flock tranor som kommit till floden för att ta sig ett bad. Krontranan var den som tvättade sig och putsade sina fjädrar extra noggrant. En liten stund senare gick tranorna längre upp på stranden för att torka

vingarna som spändes ut i den varma solen. Och så började dom att dansa. Sakta upp och ner rödde de sina långa halsar samtidigt som dom tog långsamma steg åt sidan. Den ena fågeln kråmade sig och försökte göra sig vackrare än värre än den andre.

Barnen som storögda hade tittat på dansen skyndade sig snart hemåt för att berätta för de äldre vad de sett. Det var så vi WoDaaBe fick dansen."

Citat Qappi klanäldste och medicinman, WoDaaBe.

50 år sedan Sockerbruket lades ner

Trelleborgs sockerfabrik var stadens första storindustri när den startade 1887. Bakom idén stod konsuln Carl Smith, och för detta har han hedrats med en gata i närheten.

Arbetstiden var lång – tio timmar om dagen, och timlönen uppgick till 17,5 öre. Löneutvecklingen var inte heller särskilt god, efter tio år hade timlönen höjts till 19 öre. 1946 uppgick den till 1,57 kronor.

1897 arbetade 389 man i fabriken i tvåskift. Femtio år senare uppgick arbetsstyrkan till 347 i treskift, driften hade rationaliserats en hel del under det halva decennium som förlupit. Mängden betor ökade också betydligt. År 1897 hanterades 500 ton betor per dygn under den intensiva kampanjtiden, när fabriken lades ner gick 2 000 ton genom fabriken varje dygn, trots färre anställda. De ursprungliga ångdrivna maskinerna byttes ut mot elmotorer som fick kraft från en egen kraftcentral. Själva fabriksbyggnaden

var dock ungefär densamma under Sockerbrukets hela livstid.

Från början hanterades råsockret i 100 kilosäckar som först staplades i magasin för att sedan gå på järnvägsvagnar ner till hamnen där de lastades ombord på fartyg. Efterhand gick man dock över till ett system där sockret gick direkt från centrifugerna över elevatorer och transportband till magasin eller i cisternbilar till hamnen där det lastades direkt in i lastrummen, allt hanterat i lös vikt. Också sockerhalten steg, i slutet av 1940-talet svarade bruket i Trelleborg för en sockermängd motsvarande tre fjärdedelar av årsransonen i Malmöhus län.

Sockerbruket i Trelleborg lades ner 1955.

Nyligen försvann de sista synliga delarna av gamla Sockerbruket. I kvarteren Betan (!) och Kilen planeras för Trelleborgs nya polishus, medan ett LSS-boende byggs i den sydöstra delen.

Ingrid Wall

Foto: Trelleborgs Museum

TÄVLINGEN • TÄVLINGEN • TÄVLINGEN • TÄVLINGEN • TÄVLINGEN • TÄVLINGEN • TÄVLINGEN

Hitta rätt stadsdel!

Någonstans i stadsdelen Öster Jär bor kanske Tes Jörär.

Vilka stadsdelar gömmer sig bakom dessa märkliga personer? Kasta om bokstäverna så hittar du olika stadsdelar i Trelleborg. Tio priser finns att vinna – de fem först öppnade rätta svaren vinner en praktisk termosmugg, resterande fem en kombinerad nyckelring och kundvagnspollett.

Aldrig förr har vi fått in så många tävlingssvar som till sista numret av Vårt Trelleborg förra året. Långt över 700 trelleborgare hade skickat in svar på tävlingen där det gällde att pussla om bokstäverna i ett antal namn och av dessa få ut ortnamn i kommunen. Eftersom tävlingssvaren blev så många har vi beslutat att utöka antalet vinnare med ytterligare tio.

Sporrade av det stora gensvaret bjuder vi på en liknande tävling i det här numret, fast den här gången gäller det att hitta olika stadsdelar i Trelleborg. Lycka till! Fyll i rätt svar på talongen eller en avskrift av densamma, sänd den per post eller lämna den i brevlådan på Rådhuset, Algatan 13, 231 83 Trelleborg senast den **15 mars. Märk kuvertet "Tävling"**.

Vinnare av termosmugg: Inga-Mårtja Persson, Steglarp, Ulla Nilsson, Västra Värlinge, Elvy Mattsson, Österlidsvägen, Inger och Sven Larsson, Idvägen och Morgan Persson, Grängsgatan.

Kundvagnspollett: Emily Sigurdh, Jane Åkerman, Cecilia Theander, Bengt Jönsson, Maj-Britt Becker, Sten Luthman, Ulla Backman, Gertie Johanson, Gullan Pettersson och Dorrit Svensson, samtliga Trelleborg. Gun och Sven Karlsson, Gislövs läge, Karin Andersson, Alstad, Marianne Sjöström, Ö Värlinge, Elsy Göransson, Tullstorp och Kjell Holmberg, Stora Beddinge. Priserna har skickats per post.

Rätt svar i förra tävlingen var: 1. Haglösa, 2. Fru Alstad, 3. Gislövs Läge, 4. Kurland, 5. Grönalund, 6. Minnesberg, 7. Lilla Slågarp, 8. Simremarken, 9. Västra Alstad, 10. Simlinge, 11. Dalköpinge, 12. Beddingestrand.

Namn: _____

Adress: _____

Postnummer: _____ Ort: _____

Nr	Namn	Stadsdel
1	Siv Jök	
2	Äster Räv	
3	Stan Prejdäha	
4	Laban Heckal	
5	Inge Flann	
6	Dan Lurang	
7	Dag Löhi	
8	Ken Räckärk	
9	Ned Híref	
10	Tes Döril	
11	Git Fnöhl	
12	Len Gälliv	